

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zabvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravljištvu. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljištvu, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. navih.

„Edinost“
izdaja enkrat na dan, razen nedelje in
raznihob, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 36 kron
za pol leta . . . . . 18 „
za četrt leta . . . . . 9 „
za en mesec . . . . . 3 kron
Naročnino se plačevati naprej. Na za-
mo brez priloge ne sprejema se uprava
ne vrača.
P. tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredstva številke po 4 stotink (5 ušč.);
Lijeva Trsta pa po 8 stotink (4 ušč.)
Telefon št. 870.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konvencij lista „Edinost“. Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vabilo

na
javno zborovanje
katerega sklicuje
politično društvo „Edinost“
v nedeljo dne 26. januarja t. l. ob 4. uri popol.
v Šklednju
v dvorani gospe M. Sancin-Čemot

DNEVNI RED:
1. Občinska uprava.
2. Slučajnosti.

ODBOR.

Dalnogled za slepe Italijane.

(Članek pisan izven uredništva.)
I.
Prvi pogoj za razvoj trgovskega prista-
nišča je ta, da ima ugodno geografsko lego;
drugi, da je zvezan z notranjimi deli konti-
nenta; tretji, da so v njem nameščeni ljudje,
ki so trgovci v pravem pomenu, to je, da
ne kupujejo in prodajajo samo, ampak, da se
tudi vzdržujejo na višini trgovske
omike in pa, da smatrajo trgovino kakor
svojo glavno nalogo in ulogo. Trst je imel
vsa ta svojstva in je res potegnil na se vso
trgovino, ki teži proti vzhodu in sredozem-
skemu morju. Močne in bogate Benetke so
morale pasti. S časoma pa so se razmere pre-
drugačile in sicer so se v prvi vrsti predru-
gačili — ljudje. Trgovci niso ostali le trgo-
vci, postali so politiki! Ker pa politi-
ka ni smela biti njihova prva glavna vloga,
so postali slabi politiki. Ljudsko nar-
odnega sovraštva so zanesli celo v prodaj-
nalne. Pričeli so napadati naš jezik, jezik
svojih lastnih sodeželanov, na katere so ven-
dar gospodarski navezani, ker so mislili, da
smo jim mi nevarni v političnem stremeljenju
njihovem, ker se naš narod ni hotel ogrevati
za njihove protidržavne in protidinastične
idejale. To sovraštvo, ta srd pa jih je oma-
nil kakor besnost steklega psa, ki zagrablja
vsakega najbližnjega. Mi pa, seveda, ker smo
od pamtiveka tukaj, smo jim bili prvi nepri-
drav in: udri po nas!
Nemci, ki so dandanes prvi trgovski
narod, posebno pa še njihov pokojni združ-

telj, knez Bismark, je uvidel važ-
nost in izvrstni položaj Trsta,
spoznal slabosti vladajoče stranke v Trstu in
pa zapletene razmere v naši državi, kjer je
narodno-gospodarsko vprašanje na zadnjem
mestu dnevnega reda; zaprosil je torej Av-
strijo, naj da zapuščeni Miljski zaliv z ob-
mejnimi zemljišči Nemčiji za 99 let v najem,
kjer bi Nemčija imela samo postojanko za
skladišče premoga za vojne ladije. Nemški
kapitalisti pa bi napravili direktno železnico
do Trsta. Ideja je bila izvrstna in le malo je
nedostajalo, pa bi se bila uresničila. Ali
vendar: stvar takrat ni bila zrela in želja
Bismarkova je ostala — samo želja. Ideja pa,
katero je on imel, se je vcepila v ves
nemški narod in ta hodi še dandanes
po stopinjah starega lisjaka; le način, kako
doseči, je postal drugačen. Česar Nemčija ni
mogla doseči diplomatičnim potom in naen-
krat, hočejo Nemci doseči polagoma potom
svojih in avstrijskih pionirjev, seveda v dalj-
šem, a vendar-le v doglednem času. Najprej
so Nemci pošiljali svoje rojake v Trst, da
služijo tu svoj kruh. Naša vlada jim je šla
na roko, kar se je le dalo, saj med našimi
Nemci in med Nemci iz Nemčije, ni razlike.
Ker pa tukajšnji laški trgovci niso bili ostali
na višini trgovske vede, da-si so edini nar-
od, kateremu naša država vzdržuje višjo
trgovsko šolo (akademijo), ki je v vsej Av-
striji sploh edina e. kr. državna šola, in da-si
imajo vrhu tega še visoko šolo Revoltella;
in ker so Italijani sistematično branili, da bi
kak Slovan zahajal v njihove zavode, kjer se
gojita politika in narodno sovraštvo, ali pa da
bi pustili kacega Slovence, da bi prišel do
kake stopinje na tem polju: so Nemci imeli
lahke posele! Iz navadnih nemških kruhobor-
cev so postali trgovci, lastniki, podjetniki
itd. Kjer pa so trije Nemci, je že družba in
ujedinjenje; torej je nastalo polno družb, kjer
so tudi renegateje dobivali pristop in uhod.
Lahki pa so se v svoji slepoti radovali na
tem! Italijani so seli na limanice. Lokavi
Nemci so namreč z bedastmi renegati zabav-
ljali čez Slovence in Slovane sploh in hvalili
Italijane, češ: »Vi ste gospodarji tukaj! Ven
s Slovenci!« »Če mi Nemci pripoznavamo tukaj
vašo avtoriteto, jo morajo tudi Slovenci in
Hrvatje!«

Mej tem pa je tekel čas; razmere so
postajale vedno drugačne. Trgovina za trgo-
vino je prelajala v velenemške roke, ne da
bi bili gospoda Italijani niti zapazili — kako
jim njihovi ljubljenei jemljejo kruh iz-pred
ust! Druga mesta so napredovala. Trst pa
podobna človeški: ima delavnih, ki zbirajo
med, ima pa tudi brezposelnih trotov.
»A matica, kje je ostala matica?«, je
vprašala stara sodnikovka ujedljivo.
»O njej ne treba ni govoriti, milostna
gospa, krasni spol je absolutno potreben na
svetu. Brez njega ni niti sveta, kakor veste
sami.«
»Prosim, prosim« se je razjezila doma-
čica, »pustimo žebele. Gospod Klemenčič,
gospica Klara, čast mi je predstaviti Vama
svojega rojaka Lacka pl. Dobraniča, podžup-
pana zagrebškega.«
»Ah, grata praesentia, magnifice«, je re-
kel Dobranič, stopil proti Dobraniču ter mu
stisnil roko.
Dobranič se je poklonil staremu in
Klari, ki mu je odzdravila z resnim po-
klonom.
Klarino fino lice je ostalo vspricho Do-
braniča povsem ravnodušno: Klara se je celó,
poklonivši se mu z gracio mramornatega
kipa, bitro obrnila do svojega soseda, mla-
dega grofiča ter je začela, smeje se, govori-
čiti žnjim, kakor da je pozdravila došleca le
iz gole spoštljivosti do domače gospodinje in

nazadoval. Vladujoči nemški zistem je puščal,
da je prvi avstrijski trgovski emporij začel
propadati; trgovina je vidno pešala; vse je
šlo navzdol; vsako podjetje, ki so je Lahki
zaprčili, šlo je podzjo. Zahtevali so javna
skladišča, ali pod njihovim vodstvom je prišlo
tako daleč, da bi bili morali zapreti — vse!
Tu jim je priskočila avstrijsko-nemška vlada
na pomoč, rekši jim: glejte, od naše nemške
milosti ste odvisni! Sami ne morete nič na-
praviti!
Ni jim pa povedala, kje tiči vzrok, kje
rana! Nihče jim ni razodel, da bi tudi Lahki
sami lahko kaj dosegli in imeli brez nemške
pomoči. Le trgovec bi morali biti, vestni in
pametni trgovci, ne pa slabi politi-
ki, ki po receptu nekaterih plačanih
Židov-intrigantov delajo to, česar ne bi smeli,
in se mešajo v stvari, katerih ne umejo!
Ko je jabolko zrelo, pade. Ko je prišel
čas, da so si Nemci prisvojili veletrgovino,
da so dobili prvo mesto na borzi, da so po-
tegnili na-se vsa večja podjetja, celó Lloyd,
tedaj so povedali jadikujočim Tržačanom, ki
so tarnali po starih lepih časih, ko se je slu-
žilo toliko, da glavna krivda, da Trst ne na-
preduje, je v tem, ker nima dovolj cene in
pripravne zveze z notranjimi deželami in zahtevali
so skupno še eno železnico. Ta želez-
nica pa, katero vsi tako željno pričakujejo,
pripelje Tržačanom še dva tri
rojce Nemcev, ki se bodo šopirili na pri-
dobljenih mestih izpodrinjenih Italijanov in
Tržačanov sploh. Mi ne izgubimo nič, ker
nič nismo imeli; nam pride k večjemu še čas
in prilika: duobus litigantibus...
Da pa bodo Italijani verjeli, da jih nji-
hov najljubši prijatelj vara — tega mi ne
verujemo, ker oni hočejo biti slepi in gluhi!
Njih ne poučita ne zgodovina ne »Grazer
Tageblatt«, ki jim noče pripoznati niti pra-
vice do univerze v Trstu samo radi tega,
ker je Trst že — nemška last!
Če je kedó šel kedaj na led, so šli tr-
žaški Italijani Nemcem, kajti odrekati jim
njihovo drugo glavno točko (univerza nam-
reč ni njihova prva, najvažnejša stvar), odrekati
jim akademični pouk v materinščini, to je
hudo, to peče in boli! Sedaj gospoda Lahki
lahko umejo, kako peče nas in boli, ko ni-
mamo niti svoje ljudske šole! Mi
nismo oddaljeni od nobene slovenske šole
povprečno 4 kilometre, gospoda, kaj? yi pa
ste od univerze povprečno oddaljeni nad 400
kilometrov. Če se naši otroci ne prehlade in po-
bijejo ob burji in mrazu, si pa tudi Vaši gospo-
diči ne polomijo kosti ob dolgi vožnji! To

imate od svojega prijatelja, od svojega za-
veznika proti — nam! Najprej Vas je uničil
narodnogospodarski, sedaj Vas pa še intelek-
tuelno!
Vsi večji zavodi, banke, podjetja, tehnični
zavodi, tovarne so v njihovih rokah! In kakor
so prišli na ta mesta, Vam pridejo v Vaš
»municipio«, ga prekrste v »Rathhaus« in
mesto figovega drevesa na vodnjaku na glav-
nem trgu vsade Vam Bismarkove — potem
boste pa zadovoljni!
Vi, gospoda Italijani, nam želite smrt in
pogin in Nemci Vam sekundirajo v vaše ne-
izmerno veselje! Ali zapomnite si: mi smo
tukaj že od nekdaj, smo miren in neagresiven
narod; mi vam nismo odvzeli niti ene pedi
zemlje! Pač pa narobe, nam vi, skupno z
Nemci, kopljete grob! Ali pazite, da si ne
bomov grobu podajali rok in da ne padete tudi vi in morda
še popred nego mi, v jamao, ki ste
jo namenili le nam! Kajti te zadnje
tri dni ste se zopet lahko nekaj naučili.

Politični pregled.

V Trstu, 22. jan. 1902.

Iz proračunskega odseka. Prora-
čunski odsek je smatran od nekdaj kakor
nekak zožen avstrijski parlament. Tu se
vrše čisto dolge razprave in tu podajajo mi-
nistri izjave, ki so politične važnosti. Po do-
godkih v proračunskem odseku snujejo poli-
tiški in parlamentarni proroki radi svoja
prorokovanja glede na bodoče dogodke v
plenumu parlamenta. V tem odseku imajo
čisto kritične dneve. Takov kritičen dan
prvega reda so imeli tudi včeraj, kajti prišlo
je celó tako daleč, da je finančni minister
postavil spoštovanim členom nož na vrat,
zažugaje jim z ministersko krizo. Povod temu
je bilo vprašanje odprave eraričnih mitnic. Člen
in poročevalec odseka, posl. Schraffl, je namreč
predlagal, naj se dohodki od mitnic dovele le
do meseca julija in se postavijo v proračun.
Posl. Schraffl je podpiral svoj predlog s tem,
da je povdarjal, kako se je državni zbor že
opetovano izrekel za odpravo mitnic in da je
celó vlada sama ta dohodek označila kakor
neracionalen. Ako vlada ne spoštuje opeto-
vano izražene volje parlamenta, potem je
poslednji prisiljen, da izvaja skrajne kon-
sekvence in se poslužuje pravice odrekanja
proračuna.
Finančni minister Böhm-Bawerk se je
najodločneje izjavil proti temu predlogu, ker

PODLISTEK
Vladimir.
Hrvatski epizni Avgust Senoa, prevel M. C-t-č.
II.
»Lep človek si ti, Lacko«, je zakli-
cala teta, »gostje so zbrani vsi, ti pa blodiš
nekje po svetu. Dvakrat že sem te dala iskati,
ali ni te bilo nikjer.«
»Oprostite, draga tetka«, je rekel mla-
denič mirno, poklonivši se drugi družbi,
»milostljive gospe in plemenite gospice mi
oprostite. Res je, nekoliko sem pogrešil. No,
glava me je nekoliko bolela, pa sem bil šel
v šumo na sveži zrak, a nazaj gredé sem
se bil ustavil pri Vašem čebelnjaku, da
opazujem pridnost teh krilatih rmenih ži-
valic.«
»Glejte, glejte gospod podžupan«, je
rekel neki debeli grajšček, »vidi se vam, da
ste meščan. Vi menda še niste videli čebel,
pa tu poleg istih pozabljate na ljudi.«
»To pot nisem, ker mi je družba pre-
več mila. Jaz sem žebele že mnogokrat opa-
zoval in se čudil, kako je njihova družba

brez vsacega ozira do osebe. V tej brezbr-
žnosti je bilo nekaj hlinjenega, nenaravnega.
Saj vsaka mlada deklica, ko je stopil pred-
njo mlad človek, meri istega z nekakim in-
teresom od glave do pete, kakor n. pr.
stotnik novinec, a vspeh tega ogledovanja je
ali ironičen posmeh, kar pomenja, da je mla-
dič popolnoma propal v njeni milosti — ali
pa dražesten poklon, kar zopet pomenja, da
ga je zapisala v število onih srečnikov, ki
smejo prositi za kadrijo, morda tudi za
najvišjo deklinčko milost, za — kotilon. Klara
ni storila ni jednega ni družega, a njeno
vedenje se je moralo zdeti tem nenaravneje,
ker je bila gotovo že čula — a to najprej
od gospe Kameničke — za ljubavno slavo
in plesno junaštvo podžupana Dobraniča; dá,
ko je došel v družbo, se je Klara umaknila
v zakotje brajde ter si jo komaj mogel vi-
diti. No, tem bolj je mogla ona sama iz
zakotja svojih črnih oči videti vse in tudi
podžupana. Dobranič je z odlično in uljudno
nebržnostjo poslušal starega Klemenčiča, ki je
gladé svojo zlato tobačnico, neustrašljivo
brbljal »de omnibus et quibusdam aliis«.
Vsakemu menenju njegovemu je Dobranič

da bi bilo motjeno ravnotežje v proračunu, ako bi se dohodki od mitne dovolili le za pol leta. Povdarjal je tudi, da so pogodbe z zakupniki že sklenjene, z bok česar bi mogli navstati spori in pravde. Ako bi bil predlog Schrafflov vsprejet — je zažugal minister — videti bi moral v tem za svojo osebo nezaupnico in izvajati konsekvence!

Ta izjava je provzročila v odseku veliko razburjenje. Člen dr. Kramar se je v imenu Čehov izrekel za Schrafflov predlog, povdarjaje, da zadevne krivda le vlado, ako so pogodbe že sklenjene. Zastopniki Poljakov, nemških naprednjakov in ustavovernega veleposestva so se izjavili proti Schrafflovemu predlogu. Radi velikega razburjenja je predsednik Kathrein pretrgal sejo in jo odložil na popoldne. V popoldanski seji je bil Schrafflov predlog odklonjen z 18 proti 7 glasom ter je bilo vsprejeto to poglavje, toda z resolucijo, s katero se pozivlja vlada, naj nemudoma ukrene vse potrebno za odpravo mitne. Vsled tega je poročevalec Schraffl položil to čast ter je prijavil svoj minoritetni votum.

Potem je proračunski odsek rešil še nekoliko poglavij ministerstva za železnice.

Spremembe na namestništvi. Po nekem dunajskem viru posnemljemo, da mesec februar prinese spremembo na par namestništvih. Namestnika gornje avstrijski, pl. Puthon, in dalmatinski, FZM. David, pojmeta v pokoj. Naslednik Davidov bo prvi civilni namestnik, ki ga dobi Dalmacija, odkar je avstrijska in s tem bo izpolnjena srčna želja, ki jo že davno goje dalmatinski rodoljubi.

Poljaki v Nemčiji. Jedino dobro je še to, da otrok ne razume slavošpevov učitelja, ker ne zna nemški. Da ne umeje, ko mu govore o Sedanu, ko mu tisočkrat ponavljajo fraze o veličini »našega« naroda, o moči »naše« zmagonosne vojske, prirejajo slavja na imendan cesarja, in se povsodi ubija poljski deca, da so sinovi velikega nemškega naroda. P o n k v n e m š k i n i s e v r š i n a v a d n o s p o m o č j o š i b e. Ako je učeneec kaj zgrešil v sklanjanju ali spreganju, ali ako ne umeje odgovoriti na vprašanje, potem prihajajo — batine, da izvrše svojo!!

Praski učitelj smatra za svojo sveto dolžnost, da vpliva na otroke tudi izven šole. Zapoveduje jim, da morajo tudi doma, se svojimi stariši, nemški govoriti, da morajo občevati z nemškimi otroci, ter da morajo čitati le nemške knjige. Bog ne daj, da bi poljski otrok zavil svojo šolsko knjigo v poljski časopis.

Človek se mora le diviti mirnosti težko kaženih roditeljev, ki prenašajo muke, ki jih trpe njihovi otroci, ki pušajo hoditi mimo sebe, brez dejanskih napadov, tiste mučitelje poljske dece, kvaritelje otroških duš, barbare moderne nekulture. Pruska šola je podobna areni v cirku, kjer se čiste duše poljske dece mečejo v žrelo divjih zveri...

V viših in srednjih šolah se seveda ne smejo posluževati takih jednozastavnih mučil; tu je zistem tu in tam finejši, nego v ljudski šoli. Ali vspeha nima ta zistem nikakega. Nasprotno: pravda radi »tajne zveze« je kazala na probujeno narodno zavest v mladini. — Na visokih šolah nima poljska mladina ni-

zabave na deželi, ne da bi se bil približal Klari. Toliko ona kolikor on kakor da sta obkrožena s čarobnim krogom, ki jima ni dopuščal, da se približata eden drugemu. Zakoni etikete so vendar na deželi manje strogi, nego pa v salonu, izlasti pa v patrijarhalni dobi Dobrančeve mladosti, ko se je živahneje in veseleje gibalo, nego li dan danes. Klara se je zabavala največ z mladim grofičem, ki je bil došel iz Pariza. Bil je še jako mlad, skoro mlajši od Klare, a ona je bila do njega tako uljudna in zgovorna, da je bil mladič nekoliko v zadregi, ne vedel, kako nalogo mu namerja Klara: stari Klemenč pa je pripomnil, da je njegova Klara danes izredno nervozna in mrzličava, na kar mu je Dobranč odgovoril, tako, da je morala Klara slišati, da njegova teta ima čudotvorne kapljice, ki se jemljejo na sladkorju in ki bi gotovo gospici ohladile kri. To je bila huda strela v Klarino dušo. Dobranč jo je pogledal iz-pod očesa, da vidi, je-li strup zadosti močen. A kaj je opazil? Razjeto levinjo. Klara kakor da je porasla, temna rudečica jej je oblila lice, zenici sti se jej povečali, a iz njiju je skočila iskra mržnje proti Dobranču, ki je stisnil ustnice skoro na neopazljiv zasmeš.

kakih pravic, da bi si mogla snovati lastna društva ali pripadati drugim društvom.

Šoli mora pomagati tudi armada na germaniziranju Poljakov in infiltriranju nemškega čustvovanja. Do 50.000 poljskih vojakov je raztresenih po vsej Prusiji in ga gotovo ni nijednega, ki bi ostal v kakem poljskem kraju. Vojaške oblasti žalijo brezobzirno poljska čustva in neusmiljeno proganjajo poljski jezik. In ob železni subordinaciji ni nikakega leka proti takemu žaljenju in proganjanju. Poniževani Poljak mora molče prenašati vso krivico, a o tem je sluga, čuvar in branitelj države, ki je njegovo domovino nekčaj razdelila na četvero, a jo sedaj meče v smrtne muke. Takovo je narodno življenje Poljakov v Nemčiji, katero Skarzynski opisuje nastopno: »Zares, človek se mora tu roditi, da se utrdi in da prenaša tako stanje, osobito, ker hipokrizija in sarkastično licemerstvo, s katerim se izvaja germanizacija, delajo to stanje ne samo tragičnim, ampak moralno naravnost odurnim. — Res žalosten privilegij je to, da oni, ki razoroženo žrtev, katero gazijo z nogami in izpostavljajo še zasmehu, ostajajo vitezi na zaključku XIX. stoletja; srednjeveški vitezi bili bi prezrli takov privilegij.«

Vse, kar ni poljsko, je Poljakom neprijateljsko; mržnja na Poljake je celó jedina oblika v Nemcih, da kažejo »patrijotsko« čustvo in državni reptiljski fond tlačijo v svoje žepa. Mržnja na Poljake je Nemcem mej njimi obrt, ki donasa največjih dobičkov.

Iz francozke zbornice. Posl. Castelin je v razpravi o proračunu ministerstva za vnanje stvari zahteval pojasnil glede vladine vnanje politike in se izjavil proti stališču, ki ga je Francija zavzela v kitajskem vprašanju. Posl. Destourelles je hvalil diplomacijo, ki je znala ohraniti evropski mir, obsodil pa je evropsko gospodarsko politiko, katera da je absurdna. Obsojal je potem pomnoževanje oboroževanja vlasti in se izrekel proti svetovni politiki, ki povečuje možnost sporadov. Izrazil pa je svoje zadovoljstvo na zblizanju med Francijo in Italijo. Čeravno obstoje nekatere razlike v naziranjih glede tripolitanskega vprašanja, vendar so to le nesporazumljenja. Delitev tripolitanskega ozemlja da je otročja misel, ker, ako bi tudi to deželo hoteli komu dati, bi je nihče ne vzel. Posl. Railerti je opozarjal vlado na angleško politiko v Maroku. Posl. Guibert je povprašal ministra za vnanje posle, Deleasséja, glede pogovora, ki ga je imel z znanim italijanskim žurnalistom. Deleassé je takoj odgovoril, da vsprejema odgovornost le za to, kar je rekel, ne pa tudi za ono, kar se mu je podtaknilo.

Posl. Guibert je prosil ministra, naj bi svoj dementi natančneje izrazil in izrekel upanje, da ne bodo več ponavljali politični pogreški iz leta 1859.

Zmešnjave na severu južne Amerike. Glede dogodkov v Kolumbiji in Venezueli ni niti še sedaj mogoče priti na jasno.

Najprej se je govorilo o ustaji v Venezueli, potem o vojni med Kolumbijo in Venezuelo. Dohajale so vesti, da je ustaja popolnoma zatrta in da so se ustaši podali; potem so zopet poročali, da med obema republikama nastane vojna itd. Govori se, da ima v vseh teh zmešnjavah Nemčija svoje prste, v prvi vrsti, pa da so politični agenti Zjedinenih držav povzročili vse nemire. Kljub temu, da je nazadnje vse kazalo, kakor da je stvar definitivno rešena, dohajajo še vedno vesti o novih bojih. A vse te vesti dohajajo potom Zjedinenih držav, vsled česar je težko pogoditi, koliko je resnice na stvari. Najnovejše vesti nam poročajo, da se je v panamskem zalivu potopilo pet vojnih ladij in sicer tri vstaške in dve vladini. Iz Paname poročajo dalje, da je vstaška topničarka »Padilla« napadla vojno ladijo »Laudaro«, katera se je zažgala in se potem potopila.

V soboto so vstaši, kakor poročajo iz Willemstada, poskušali zavzeti Maracaibo, a so bili odbiti. Vladne čete so doživele občuten poraz tudi pri Carubano. Ako so vse te vesti resnične, so bile vesti, da je ustaja že popolnoma zatrta, pač le pobožna želja.

Tržaške vesti.

Danes meni, jutri tebi. Vtepli so si v glavo, da nas morajo narodno, politično in gospodarsko ugonobiti. Naši preljubeznjivi laški sosednje namreč. Kako hočejo doseči

to, je zaano vsakomur. Oni imajo v svojih rokah velik del nižih avtonomnih oblastev v našem Primorju, vrhne pa skoro izključno. In kjer nimajo še moči v rokah, skušajo si jo pridobiti z najpodlejšimi sredstvi. Kako postopajo z nami, kjer imajo moč v rokah, ni treba ponavljati tu. V novejšem času pa se vedno pojavljajo znamenja, ki kažejo, da, dokler imajo oni polne roke dela z uničevanjem našega naroda, stoji za njimi tretji, ki čaka najugodnejše prilike, da jim zavije vrat; in ta tretji je Nemeec. Lah ga v svoji slepi strasti seveda ne vidijo in jim ne prihaja niti na kraj pameti, da bi se mu postavili v bran. Da je to res, dokazuje nešteto slučajev in pojavov, kakor n. pr. govorica o imenovanju Nemca za škofa v Trstu; ako se to zgodi, treba bo le še nemškega policijskega ravnatelja in potem bomo tako srečni, da bodo načelniki vseh državnih uradov in zavodov Nemci. Dalje dokrepljuje zgoraj trditvev oni znameniti govor namestnika profa Goëssa na sobotnem dineju, potem dejstvo, da je večina tržaškega kapitala že v nemških rokah, državne nemške srednje in ljudske šole v Trstu in nešteto drugih epizod, kakor je bil pedsinočni koncert v Schillerjevem društvu v spomin pokojnega violinista Julija Hellerja, kjer je neka nemška gospica Buchler deklamirala neko dr. Rablovo (tržaški odvetnik) pesem, v spomin pok. Hellerja, v kateri pesmi se poslednji proslavlja kakor »nemški mojster, katerega spomin ostane, dokler se bo slavila krasota nemške glasbe in dokler bo živela nemška pesem«. Tako se Nemci na vseh poljih, rekli bi, v laškem krilu urivajo v tržaško življenje ter se kakor pravi Nemei pokazujejo še le tedaj, kadar so si tu napravili močne korenike in tako nastajajo tu razni Hellerji, dr. Rabli in drugi, katere tržaško občinstvo smatra za Lahe, a so v resnici najčistejši Nemci in misijonarji nemške politike! Najnovejšo lekcijo so dobili Lah v imenovanju nemške učiteljice za poučevanje ženskih ročnih del na c. k. italijanski obrtni šoli v našem mestu; ta učiteljica ne zna, kakor trdi »Piccolo«, niti besedice italijanski. (Sier se »Piccolo« ni treba nad tem dogodkom prav nič zgražati; roje naj se zgraža nad mestnim magistratom, ki tisočem slovenskih otrok noče odpreti v Trstu niti jedne slovenske šole!)

In tako gre infiltracija nemštva im lustigen tempo naprej, ne da bi se Lah zavedali nevarnosti, ki jim preti od pangermanizma. Lah hočejo uničiti nas, ali uničeni bodo, ako pravočasno ne spremene svoje politike, oni sami po — Nemci!

Čast komur čast! Z novim letom je zapustil naše mesto — preseivši se k godbi peš-polka v Zagreb — narednik godbe tuk. peš-polka št. 97. g. D v o ř a k, ki je se svojo ljubeznjivostjo in postrežljivostjo do naših društev in našega občinstva sploh zaslužil, da se ga spomnimo tudi v tem listu. A ne le da je bil obče priljubljena oseba v našem mestu; bil je po splošni sodbi tudi strokovnjak v godbi. — Vselej, ko se je kako slovensko društvo poslužilo vojaške godbe, prosilo je izrečno kakor vodjo gori omenjenega gospoda. — Vedno, ko je on vodil vojaški orkester, žel je obilo pohvale in priznauja od prisotnega občinstva.

Lahko rečemo, da je tukajšaja vojaška godba izgubila — in to, kakor čujemo, po krivdi neke ne prav simpatične osebe — žanjim eno najboljših moči.

Gosp. Dvořaku želimo iz srea, da bi si v kratkem tudi v belem Zagrebu med brati Hrvati pridobil splošnih simpatij, kakor med tržaškimi Slovenci.

Nov škandal v Škednju. Prosluli dr. Lavrinsich si pridobiva čimdalje več lavorik za okraj, kjer je nameščen kakor zdravnik. Mi vemo in priznavamo, da dru. Lavrinsich ni glavna naloga ta, da bi — zdravil bolnike. Tržaška kamora ga je poslala v Škednj v prvi vrsti v to, da dela tamkaj laško propagando; ponavljamo: mi upoštevamo to. Naj jo dela to laško propagando, če že ne more biti drugače, saj ga menda magistrat plača za to, ali mimogredé bi moral vsaj proforma opravljati tudi zdravniško službo. Ali bodimo kratki! Sledé naj dejstva, komentar si lahko čitatelji sami napravijo.

Pričakovati je bilo, da se dr. Lavrinsich po zadnjem kričočem dogodku kaj poboljša ter da začne bolj vestno izvrševati svoje dolžnosti; ali došlo je ravno nasprotno. Delavcu Franu Cebokinu v Škednju je žena nevarno zbolela. Ker mož nima sredstev, da bi pla-

čeval zdravnike in postrežbo za bolano ženo, ali pa bolnišnico, šel je k škedenjskemu okrajnemu načelniku, g. Vincencu Saneinu, da mu napravi spričevalo ubožnosti, in potem k zdravniku, dru. Lavrinsichu, da pregleda bolano ženo in izda spričevalo, da jo je treba vsprejeti v bolnišnico. Okrajni načelnik je napravil res svojo dolžnost, ne pa šfor Lavrinsich. Ko je Cebokin prišel k zdravniku, ni hotel le-ta ničesar slišati o stvari in je rekel, da za Škedenjce ničesar več ne podpisuje. Cebokin se je komaj premagal, da ni storil zdravniku kaj hudega in je ves razburjen odšel domov. Na cesti pa ga je slučajno srečal policijski nadzornik in ko ga je videl tako obupaega in razjarjenega, ga je vprašal, kaj da mu je?! Cebokin je povedal nadzorniku, da mu je žena bolna na smrt ter da mu zdravnik nikakor noče podpisati certifikata, da jo treba vsprejeti v bolnišnico; in dostavil je še, da se je komaj premagal, da ni zdravnika prijel za vrat in da se prav boji, da bi se zopet sešel žnjim, ker ne ve, kaj bi se moglo pripetiti v takem slučaju. Nadzornik je šel na to sam k zdravniku, a tega ni bilo več doma in še le, ko ga je iskal kake tri ure, našel ga je na pragu neke škedenjske krčme. Tu ga je opomnil, naj stori svojo dolžnost; ker če se mu (zdravniku) pripeti kaj hudega, ne more on (nadzornik) sprejeti nikake odgovornosti. Še-le po dolgem nagovarjanju se je dal zdravnik pregovoriti in je odšel k bolnici, katero je našel zelo nevarno bolano, in je izdal certifikat, da jo treba vsprejeti v bolnišnico.

Samo par opazk: Z narodnega stališča ne bi imeli mi nič proti temu, ako ostane tak zdravnik še nadalje na svojem mestu, ker more na ta način le koristiti naši stvari; ali nam je pri sreč blaginja škedenjskega prebivalstva, bodisi isto naše ali nasprotne stranke, in ker je ljudstvo tako razburjeno, da se je bati resnih izgredov in potem žalostnih posledic na sodnijah in v zaporih, zahtevamo najodločneje, da se stori konec takim razmeram ter pozivljamo vse kompetentne oblasti in tudi redarstvo, da store svojo dolžnost.

Banellijevim volilec pa kličemo: Evviva Carlo Banelli, ki je preskrbel Škednju tako »uzornega« zdravnika! Ni smeti pa pozabiti, da ima za imenovanje tega zdravnika tudi okrajni načelnik Vincenc Sanein prav velikih zaslug.

Mestni svet. V sinočnji tajni seji mestnega sveta je interpeliral občinski svetovalec Banelli glede znane afere zdravnika Lavrinsicha v Škednju. (Joj, joj, je bila to grenka krogljica za gospoda konsilijerja, ko je moral interpelirati radi postopanja svojega intimnega prijatelja in največjega laskega agitatorja ob zadnjih volitvah!) Drugi podpredsednik, svet. Rascovich, ki je predsedoval mestu odsotnega župana, je takoj odgovoril, da se je zapričela disciplinarna preiskava proti zdravniku ter da je ista skoraj dovršena. Na to so se izvršila razna imenovanja, med temi imenovanje dr. Manzutta asesorjem, dr. Pitacca tajnikom mestnega sveta ter dr. Jakopieha in dr. Jellersitza magistratnima tajnikoma.

Našemu služabništvu. Pišejo nam: V naši državi, kakor menda tudi povsodi v vseh dragih civilizovanih državah, velja zakon, ki zapoveduje vsem onim, ki si najemljejo raznovrstnega služabništva, da morajo isto prijaviti redarstvenim uradom najdalje v 24 urah.

Ta odredba služi redarstvom za nadziranje raznih neljubih elementov. — Mi opazujemo sedaj, ko imamo posla z novim domovinskim zakonom, da je v Trstu mnogo gospodarjev, ki zanemarjajo taka prijavljanja, kar ni samo kaznjivo, ampak je tudi škodljivo za revne služabništvo. Za pridobitev domovinske pravice treba dokazati, kje in kedaj je ta ali oni služil tu ali tam, kar bo pa nemogoče, ako stranke niso bile prijavljene redarstvu, katero izdaja taka potrdila!

Naša dolžnost je, da nujno priporočimo vsem služečim osebam, naj tudi same skrbé, da bodo pravočasno prijavljene redarstvenim uradom, kar jim bo služilo v poznejših časih v dokaz o 10 letnem bivanju v tem mestu. Vsaka služeča oseba, kakor tudi vsi oni, ki nimajo lastnih stanovanj, naj zahtevajo, da se jih prijavi redarstvu isti dan, ko so vstopili v službo, oziroma, ko so si najeli kako sobo, postelj itd.

Veletragičen slučaj. Včeraj popoldne se je zgodil grozen slučaj v ulici dei Mrerri v Rojanu. V hiši št. 103 je stanovala 18-l-

Ana Antončič ljubljena svoje matere Ane. Mlada deklica je bila bolna že nekaj časa sem. Zadnje dni je pa deklica nekoliko okrevala in celo vstala iz postelje. Ko jej je mati véčeraj opoldne ponudila juhe, je deklica odklonila in je velela materi, naj dene juho k ognju na ognjišče, češ, da jo bo pozneje pila. Mati je deklico ubogala in odšla iz hiše. Ko se je povrnila, se jej je nudil pretresljiv prizor: deklico je našla na ognjišču mrtvo in ožgano. Prizora, ki je navstal v hiši, ni mogoče opisati. Na obupni klic uboge matere so pritekli drugi ljudje. Obleka deklice je bila ožgana; desna rama jej je bila vsa opečena.

Poslali so po zdravnika z zdravniške postaje, ali ta ni mogel drugega nego konstatirati nastopivšo smrt. Opekline na truplu deklice niso bile tako nevarne, da jej bi povzročile smrt; sodi se pa, da jo je, ko je hotela vzeti juho z ognjišča, zadela kap in je vsled tega padla v ogenj. Na zahtevo nesrečne družine, so dekličino truplo pustili doma. — Potrebne podatke sta vzela na zapisnik pol. kancelist Skok in inšpektor Bučar.

Popravek. V poročilo o javnem zborovanju političnega društva »Edinost« na Opčinah, priobčeno v véčerajšnji številki, urinila se je mala pomota. V četrti koloni prve strani naj se v predzadnji vrsti od spodaj mesto: »... da bo lo o proračunu za l. 1900...« čita: »... da bodo o obračunu itd.«

K poročilu o sobotnem plesu novega veteranskega društva nam je še dodati, da je se svojo navzočnostjo počastil ples tudi e. kr. namestnik grof Goëss. Ob tej priliki omenjamo tudi, da nas je predsedništvo omenjenega društva naprosilo, naj v njega imenu slovenskemu občinstvu sporočimo najiskrenejšo zahvalo na mnogoštevilnem obisku tega plesa.

Drobne vesti. Neljuba pomota. 26-letna Marija Jovanović iz Bosne, stanujoča na Dunaju, je prišla te dni od svojega moža, ki dela v Leinfelde pri Lipskem poziv, naj pride k njemu. Žena je moža ubogala; spravila je vse svoje stvari skupaj in kupila listek za Lipsko, ki je dve uri daleč od Leinfelda. — Žena je vstopila v vlak, se odpeljala, a mesto v Leinfeld je prišla v — Trst. Zgodila se je neljuba pomota na dunajski železnični postaji. Kako se je uboga žena začudila, ko so jej povedali, da je v Trstu! Žena se je pritožila načelniku postaje, ali ta jej ni mogel pomagati. Ker ni imela denarja več za pot, jo je neki redar odvedel na direkcijo, kjer jej preskrbe za nadaljnjo pot.

Samomor. Neki finančni stražnik je našel véčeraj zjutraj pri sv. Andreju nekega nepoznanega moža, ki je bil oprt na neki sedež, a zraven njega je bil samokres. Stražnik je hitro pogodil, da ima samomorilec pred seboj. Stražnik je opozoril pol. redarja Ferlata in ta je telefonično opozoril zdravnika zdravniške postaje. Ko je prišel zdravnik na lice mesta, je nesrečnik že izdihnil svojo dušo. Kasneje sta prišla na lice mesta tudi pol. kancelist Dagiampietro in nadzornik Fitzeo. Ko so samomorileca pregledali, so našli pri njem delavsko knjižico, glasečo se na ime Josip Podner iz Visoke Mite na Češkem. Samomorilec je 22 let. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 23. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Nuova 30, oprema v zalogi, milo in drugo; ulica Tintore 5, hišna oprava; ulica Foscolo 2, hišna oprava, oprema v zalogi in pisarniški predmeti; ob 11^{1/2} uri: trg S. Giovanni 6, pohištvo in razno; ulica dell' Istituto 4, hišna oprava; ulica Farneto 10, omare; ulica Maleanton 11, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Véčeraj: topiomer ob 7. uri zjutraj 5°.0 ob 2. uri popoldne 10°. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 771.5 — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v petek zvečer ob navadni uri.

Pevel »Slovanskega pevskega društva« so vabljeni za jutri v četrtek dne 23. januarja t. l. na izredno pevsko vajo, ki bo v prostorih »Slovanske Čitalnice«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nesreča na nabrežinski postaji. Sinoči ob 8. uri je bilo, ko je 33-letni Ivan Zupančič, uslužbenec južne železnice, delal na neki lokomotivi. Mož pa je v tem izgubil ravnotežje in padel na tla ter se nevarno pobil na glavi. Ob 9. uri in pol so ga prepeljali v trž. bolnišnico. Njega stanje je zelo nevarno.

× Strašen zločin slaboumnega. V njivi Antona Legiša v Cerovljah, občina Mavhinje, je kopal 37-letni Fran Čotič blizu vasi jarek za trte. Fran Čotič pa je slaboumen in je bil že v bolnišnici radi slaboumnosti. Okolo 9. ure predpoludne je šel Legiša gledat svojega hlapca, kako dela. Tu sta se gospodar in hlapec sprla radi nezmiselnosti. V tem prepiru je Čotič mahnil Legišo s pikonom po glavi tako silno, da je posledni obležal na mestu z razbito črepinjo. A potem ga je besnež še parkrat mahnil s pikonom po glavi ter zakopal truplo v jarek, pripravljen za nasad in je — nadaljeval svoje delo kakor da se ni nič zgodilo.

S kako hladnokrvnostjo je slaboumnež izvršil zločin, je razvidno iz tega, da je, ko je soproga ubitega opoldne donesla obed ter vprašala po gospodarju, sel mirno na svojo žrtev, povžil jed in odgovoril, da mu ni znano kje je gospodar. Občani so nekoliko časa mislili, da si je Legiša sam vzel življenje. Iskali so ga in ga slednjič dne 15. t. m. našli zakopanega v njivi. Med tem je tudi zločinec izginil ali že dne 16. t. m. ga je zasačil načelnik orožniške postaje v Nabrečini ter odvel v zapore v Komen. Čotič je zločin popolnoma pripoznal ter pripomnil, da je ubil gospodarja radi tega, ker ga je poslednji neprenehoma dražil in mu nagajal.

× Da ne bo nesporazumljenja! Ker so listi pisali, da je bil izvoljen odbor novozastanovanega političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri, in prinašajo celó imena, opozarja »Naša Sloga«, da novo društvo nima še stalnega odbora, niti predsedništva. Stalni odbor se izvoli še le na glavnem zborovanju, ki se sklêlje, čim bodo pravila potrjena. Oni gospodje, katerim omenjajo listi, so vršili čast predsedništva le na osnovalnem zborovanju samem in le tako dolgo, dokler je isto trajalo. Izvoljen je bil le začasen odbor, ki naj pripravi vse potrebno za glavno zborovanje.

Vesti iz Kranjske.

* Vihar na Gorenjskem. Iz Mojstrane poročajo »Slov. Narodu«, da je bil na Gorenjskem ob 16. na 17. t. m. strahovit veter, ki je zlasti v Radovni povzročil veliko škodo. Podrl je mnogo draves in raztrgal jako mnogo streh, kmetu Pesnjaku je hišo kar odkril. Pri tovarni v Mojstrani je jedno streho popolnoma razdejal, tako, da je samo tukaj 300 K škode. V Radovni je veter ponesel deske po več sto korakov daleč od hiš. Vsa škoda je precej znatna.

Vesti iz Štajerske.

— **Celjsko nemštvo.** V Celji imajo seveda tudi svoj Veteranen verein čegar uprava je — tega ne treba menda še le povdarjati — strogo in izključno nemška. V odboru tega društva pa so »Nemci« z nastopnimi imeni: Speglič, Drganc, Gospodarič, Mihelič, Gradišer, Cvetanovič, Dvořak, Svetl, Šviga, Rešetar, Kališnik in Mastnak. Ti so menda vendar »Vollblute«.

— **»Delavsko podporno društvo«** v Celju se v novejši čas prav lepo razvija in je videti, kakor meni »Domovina«, da je prišlo to društvo v nov tok.

— **V Serovinčih pri Ormožu** so našli nove premogove žile. Seveda je moralo priti še le iz Gradeca nekaj Nemcev, ki bodo vzdigali črne zaklade iz slovenske zemlje. Kakovost premoga je baje zelo dobra.

— **Žrtev žganja.** »Slovenec« poročajo iz Marija-Lankovice: Pred nekaj tedni se je pripetil tu žalosten slučaj. Dva učenca prvega razreda, Hatzel in Ivanec, sta šla domov iz šole. »Ako me spremlja«, je menil Ivanec, »pa ti dam ruma piti«. Hatzel je ubogal. Ivanec, možbeseda, je dal součencu steklenico, češ, naj pije, kolikor hoče. Ta pa, ne bodi len, je vlekkel, vlekkel, in — človek ne bi verjel — izpil četrtilitra ruma. Ali komaj da je steklenico izpraznil, zgrudil se je nezavesten na tla. Prenesli so ga na dom, kjer je čez dva dni umrl v strašnih bolečinah. — Oče nesrečnega dečka je bil strasten ljubitelj žganja. Pravijo pa, da je žalostna smrt

ljubljenega sina očeta korenito izpreobrnila. Tudi — da-si žalostno — sredstvo proti alkoholizmu!

Razne vesti.

Testenine niso produkt, ki bi interesiral te gotove kroge, zanje interesira se vsakdo, kdor si želi kaj boljsega na mizo. Z veseljem opazujemo, da prezeza naša domača trdka Žaiderič et Valenčič, s svojimi izdelki vse druge in da dobiva prostovoljna laskava priznanje iz vseh krogov. Serija teh, katere priobčnje v našem listu, je dokaz, da ni to navadna reklama, temveč da je izvanreden pridobitek na polju danes tako tekmujoče industrije. Imenovana trdka pomnožuje svoje izdelovanje od meseca do meseca, ker se ji naročila vedno množijo. Z izdelki imenovane trdke pa ni pomagano le konsumentom, pomagano je temveč tudi trgovcem samim, kajti vsak trgovec, kateri vpelje v svoji trgovini njene testenine, zadobi v kratkem času obilo odjemalcev. Tako nam je na pr. povedano, da so se nekateri trgovci iz Kranjskega izrekli skrajno nezaupljivo proti testeninam, ker so dejali, da v njih to blago ne gre; ko so pa vendar poskusili, sprevideli so, da je vsak odjemalec, katerega so prvičkrat k poskušnji pripravili, ostal njihov trajen konsument. Mi pa moramo nad lepim napredkom svoje posebno veselje izraziti. Opozorjamo na današnji inserat: »Priznanje iz kroga velesp. domačega ženstva«.

Brzjavna poročila.

Demonstracija v Lvovu.

LVOV 22. (B.) Povodom spominskega dne poljske ustaje v letu 1863. zbralo se je sinoči kakih 300 oseb na lišakavskem pokopališču, na kar je množica odšla v mesto, pevaje narodne pesmi. V pekovski ulici se je množici postavil nasproti močan oddelek redarstva. Množica pa je prodira policijski kordon in šla dalje z namenom, da bi došla v ulico Kraševskega, kjer se nahaja ruski konzulat. Oddelek huzarjev je razpršil mej tem množico, ki je bila narasla na kakih tisoč glav, še predno je došla do konzulata. Četorico demonstrantov so aretirali radi upornosti in so jih izpustili zopet, ko so jih bili zaslislali.

Renunciacija nadvojvodinje Elizabete Marije.

DUNAJ 22. (B.) Danes opoldne se je vršila slovesna renunciacija nadvojvodinje Elizabete Marije povodom nje poroke s knezom Otonom Windischgrätzom v navzočnosti njegov velič. cesarja, majorennih nadvojvod, najvišjih dvornih šarž, tajnih svetnikov, kardinala Grusche, skupnih in avstrijskih ter več ogrskih ministrov. Cesar je imel nalogor do zbranih, s katerim jih je pozival za priče temu aktu. Na to je minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, prečital odpovedno listino, na kar je kardinal Gruscha nudi nadvojvodinji evangelijsko knjigo. Nadvojvodinja je položila oba prva prsta desne roke na knjigo in je prečitala formulo prisege ter je ob zaključku formule položila pridodano prisego. Za tem je nadvojvodinja podpisala odpovedno listino. Dvorni in ministerjalni tveknik, pl. Schuites, ki je posloval kakor notar, je pritisnil na listino pečat neveste, na kar je knez Alfred Windischgrätz, kakor priča ženina, istotako podpisal listino ter pritisnil njegov pečat.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 21. (B.) — Spodnja zbornica. — Prvi lord zaklada, Balfour je govoril o prigovarih opozicije proti predlogu Cavaleya ter je rekel, da predlog gre do skrajne meje. Govornik je branil vlado pred očitanjem, da ni s potrebno naglico ustregla prošnji Kitchenerja, stavljeni v decembru, da bi se sveže čete odposlale v južno Afriko. Vlada ni storila le tega, za kar je prosil Kitchener, ampak še veliko več. Tekom zadnjega leta je poslala v Afriko 81.000 mož in 129.000 konj. Konečno je Balfour pozival Campbell-Bannermanna, na čegar patrijotizem je apeliral, naj umakne svoj predlog že z ozirom na to, ker bi cenzura, podeljena vladi radi južne Afrike, v srcih Burov še bolj utrdila prepričanje, da morejo pričakovati uspeha, ne od poraza angleških čet, ampak od podaljšanja vojne, dokler pride opozicija na krmilo. Campbell-Bannermanu je izvajal, da mora iz patrijotičnih razlogov glasovati za predlog, ker meni, da politika vlade ne dovede do trajnega miru. Zbornica je zavrnila s 330 proti 123 glasom predlog Cavaleya k adresi.

LONDON 21. (B.) Spodnja zbornica. — Minister za kolonije Chamberlain je objavil, da so dohodki Transvaala v zadnjih dveh

mesecih lanskega leta znašali 95.491 (nov.) in 97.942 (dec.) funtov šterlinov. Zlata se je pridobilo v novembru 39.075, v decembru pa 52.897 unc.

Poslano*)

Gosp. Dragotinu Lončarju, suplentu v Ljubljani, in slavnemu »Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu« ravno tam.

Gospice Zofka Kveder, pisateljica v Pragi, piše na odprti dopisnici z dne 20. t. m., odstopljeni podpisani upravi, uredništvu »Slovenke« mej drugim:

»Ah, da, gospod Lončar je bil tu in mi pripovedoval, da se »Slovenka« prodaja »ženskemu društvu« — a to je neče kupiti — vsaj z g. Kl. ne. Pri »Narodu« baje nikakor nečejo politično tako trdnega moža, kakor je g. Kl.«

Mimogredé omenjamo, da gosp. Franjo Klemenčič ni urednik »Slovenke«, ampak je samo administrator in sodruknik imenovanega lista, ter vprašamo g. Lončarja: je-li res, da je on gornjo vest priobčil gospici Kveder in na kaki podlagi je to storil?!

Slavno »Splošno slov. žensko društvo« pa uljudno vprašamo, kdaj se mu je »Slovenka« prodajala z g. Kl. ali brez istega?! In kdaj je isto imelo priliko izjaviti, da je neče kupiti — vsaj z g. Klemenčičem ne?! Upravi »Slovenke« ni o takih pogajanjih ničesar znano.

V Trstu, 22. januarja 1902.

Uprava »Slovenke«.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

Poslano.*)

Slavni upravi

»Slovenskega Naroda«

v Ljubljani.

Z ozirom na gornjo dopisnico gospice Zofke Kveder, pisateljice v Pragi, in zlasti z ozirom na stavek: »Pri »Narodu« baje nikakor nečejo politično tako trdnega moža, kakor je g. Kl.« — prosim slavno upravo »Slovenskega Naroda« za uljudno pojasnilo, je-li res, da se je kdo iz uprave »Slovenskega Naroda« tako izrazil o mojem političnem značaju.

Ako se to ni zgodilo, naj blagovoli sl. uprava tistega, ki si je to izmislil, postaviti na laž.

Nadalje vprašam slavno upravo, kdaj sem se jej ponujal za kakoršnositelj službe, ali pa jo za isto prosil?!

V Trstu, 22. januarja 1902.

Franjo Klemenčič.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Inteligenten mladenič

išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na daleč) večji trgovini, kakor praktikant; iz začeta tudi brez plaše. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravnništvo »Edinosti« — Trst.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Teza, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitana in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, ercal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CERIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa. obrod
ali železnico franko.

Lepo meblirana soba

za osebo je oddati v neki narodni družini, ulica Rossetti. Več se izve v naši tiskarni.

P. n. gospodi članovima »Dalmatinskoga Skupa«.

Glavna skupština u smislu § 13 društvenih pravila bit će dne 26. tek. mj. na točno 12. sati pr. p.

Dnevni red:

- Govor predsjednikov.
- Izvešće tajnikovo.
- Izvešće blagajnikovo.
- Izbor odbora.
- Možebitni predlozi.

Odbor „Dalmatinskoga Skupa“.

Ante vitez Vuković-Vučidolski.
Stj. prof. Čubretović.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— **Kožuhar in izdelovalec kap** —
Odlikovani na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Malega kapitalista

išče Slovence. — Naslov naj se odda na upravništvo „Edinosti“.

Išče se

13—14-letnega dečka z dobrimi šolskimi spričevali za pekarijo-sladčičarijo.

H. Stibiel,
ul. S. Giacomo, 3. — Trst.

Operatur kurjevih oči

(kralist)
diplomatični specialista
Giordani ima svoj ambulatorij na Korzu št. 23 II. Ordnuje od 8. predp. do 6. pop. Izvršuje odstranitev kurjih oči in zaraslih nobov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakršnih bolečin.

Proda se I. brač

po zelo nizki ceni. Več se izve v našej tiskarni.

„Edinost“

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi **I. Kramar** v Rojanu in **Hrast**, tobakarna Via Poste nove (zraven prodajalnice Smolars.)

Priznanje

iz kroga velespošt. domačega ženstva!

Gg. Žnideršič & Valenčič
Iir. Bistrica.

Ne dam mnogo na pretiravana časnikarska hvalisanja blaga, a vendar sem vsled Vašega inserata poskusila s testeninami Vaše tovarne, če tudi skrajno nezaupljivo.

Resnici na ljubo pa Vam moram izjaviti, da so Vaše testenine zares izborne ter presežajo po kakovosti druge enake izdelke.

Nezaupljivost, katero se ima do testenin družih tovarn, nikakor tedaj ne velja za Vaše izdelke.

S spoštovanjem

J. ČRNAGOJ
nadaučiteljeva žena.

Ljubljana-Barje, 28. nov. 1901.

Prošnja tvrčke: Prosimo, pazite na naše prave testenine, ker se skuša druge izdelke za naše prodajati; slučajev in pritožb imamo obilo.

Naše testenine so vzlic neznanu višji ceni cenejše kot druge, ker so kuhane dva do trikrat večje in se jih zaradi tega potrebuje znatno manj od drugih.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrčka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljavanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilaice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine, Mline, Podjetja za napravljavanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V puščah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja e. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamenja vsakovrstne najnavadnejše do najfinije izdelke.

Priloga se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina**, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljeni pod **stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari**. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregostega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

- Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
- Črna istrska . . . . . „ 36 „
- Istrski refošk . . . . . „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.**

Priporočam se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurgični instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparat za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurgična zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovi

Odlikovani z dvema zlatima in bronastima kolajnama

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novot za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/4%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati pa srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb.

Remeljni v velikem izboru, bukove biele orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrčke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij in

ISTRSKI TERAN.

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. . . . . gld. 58,071,673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541,700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169,929,625-03

Plačana povračila: a) v letu 1894. . . . . 9,737,614-48 b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401,706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8881 v lastnej hiši.